

Turizmin Çeşitlendirilmesi Kapsamında Sörf Okulları: Çeşme-Alaçatı Örneği*

Alihan ÖZKAVAK^{1†}, Melike ESENTAŞ DEVECİ²

¹Manisa Celal Bayar Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Manisa.

²Manisa Celal Bayar Üniversitesi, Spor Bilimler Fakültesi, Manisa.

Araştırma Makalesi

Gönderi Tarihi: 16/05/2024

Kabul Tarihi: 23/07/2024

Online Yayın Tarihi: 31/07/2024

Öz

Bu çalışma, Çeşme Alaçatı bölgesinde yer alan sörf okullarının gözünden, Alaçatı beldesinin rekreasyonel turizm popülasyonunu incelemek, potansiyelini ortaya koymak ve gelişim için öneriler getirmeyi amaçlamaktadır. Araştırmanın çalışma grubu amaçlı örneklem yöntemlerinden, benzeşik örnekleme yöntemi kullanılarak belirlenmiştir. Çalışmaya, Alaçatı beldesinde yer alan sörf okullarının üst düzey yöneticileri katılmıştır. Araştırmada nitel veri toplama aracı olarak görüşme yöntemi kullanılmıştır. Elde edilen verilerin NVIVO 10 programı ile modellenerek sunulması sağlanmıştır. Katılımcılara toplam 5 soru yöneltilmiştir. Sorulan sorulara ilişkin kısa başlıklar oluşturulmuş ve ticari rekreasyon, eğitim, popülerite, pandemi, coğrafi konum, profesyonel başarı, uluslararasılaşma, sponsorluk ve özgürlük vb. temalar ortaya çıkmıştır. Sonuç olarak, Alaçatı bölgesinin dünyada sörf turizm bölgeleri arasında önemli bir konuma sahip olduğu, bu anlamda popüleritesinin korunabilmesi adına pazarlama alanında önemli çalışmaların yapılması gerekliliği ortaya çıkmıştır. Alaçatı özelinde, sörf turizminde nitelikli personel eksikliği yaşandığı ifade edilmiştir. Bu eksikliğin giderilebilmesi adına, Spor Bilimleri Fakültelerinde yetişmiş, ön eğitimi almış, bireylerin sörf turizmine adaptasyon sürecinin daha rahat geçtiği belirtilmektedir. Dolayısıyla sörf okullarının yeterli nitelikli personel kadrosuna sahip olması, istenilen hizmet kalitesine ulaşmasında önemli bir yere sahip olduğu gözlemlenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Rekreasyonel turizm, Turizm popülasyonu, Sörf, Nitel araştırma

Surf Schools Within the Scope of Diversification of Tourism: The Case of Çesme-Alaçatı

Abstract

This study aims to examine the recreational tourism population of Alaçatı town, to reveal its potential and to make suggestions for development from the perspective of surf schools in Çeşme Alaçatı region. The study group of the research was determined using the affinity sampling method, among the purposive sampling methods. Senior managers of surf schools located in the town of Alaçatı participated in the study. Interview method was used as a qualitative data collection tool in the study. The data obtained were modelled and presented with NVIVO 10 programme. A total of 5 questions were asked to the participants. Short titles were created for the questions asked and themes such as commercial recreation, education, popularity, pandemic, geographical location, professional success, internationalisation, sponsorship and freedom etc. emerged. As a result, it has been revealed that the Alaçatı region has an important position among the surf tourism regions in the world, and in this sense, it is necessary to carry out important studies in the field of marketing in order to maintain its popularity. It has been stated that there is a lack of qualified personnel in surf tourism in Alaçatı. In order to overcome this deficiency, it is stated that the adaptation process of individuals who have been trained in the Faculties of Sports Sciences, who have received preliminary training, to surf tourism is more comfortable. Therefore, it has been observed that the fact that surf schools have sufficient qualified staff has an important place in achieving the desired service quality.

Keywords: Recreational tourism, Tourism population, Surf, Qualitative research

* Bu çalışma, Yazarın, 2. yazar danışmanlığında tamamlanan “Turizmin Çeşitlendirilmesi Kapsamında Sörf Okulları: Çeşme– Alaçatı Örneği” başlıklı Yüksek lisans tezinden türetilmiştir.

† **Sorumlu Yazar:** Alihan ÖZKAVAK, **E-posta:** alihanozkavak@gmail.com

GİRİŞ

Son dönemde meydana gelen pandemi ve devamındaki krizler neticesinde insanlar sağlıklı yaşama yönelik faaliyetlere önem vermeye başlamıştır. Bu faaliyetler arasında fiziksel sağlığı öncüleyen fitness uygulamalarının olduğu gibi doğaya yönelik gerçekleştirilen (trekking, kano, sörf vb.) etkinlikler de mevcuttur (Nikoo ark., 2024; Wunderlich ark., 2024). Bu faaliyetler bireylerin serbest zamanlarında ve gönüllü katılımıyla gerçekleşmesi durumunda birer rekreatif faaliyet halini almaktadırlar.

Rekreasyon, insanın ağır çalışma yaşamı, tek düze ve rutinleşmiş yaşam stili veya çevresel olumsuzluklardan etkilenen fiziksel ve zihinsel sağlığını yeniden kazanarak korumak, duysal tatmin amacıyla doyum sağlama, iş ve mecburi ihtiyaçlar dolayısıyla ayrılan zamanın haricinde kalan bağımlı ve bağılantılı olmayan serbest zaman içerisinde, bireylerin isteği doğrultusunda ve gönüllü bir şekilde kişisel veya grup olarak meydana getirilen etkinliklerin tümüne verilen isimdir (Karaküçük, 2008; Mahri ark., 2020; Yousiph ark., 2024).

Rekreasyonel faaliyetlere dâhil olarak serbest zamanlarını verimli geçiren kişilerin özellikle bedensel, zihinsel ve sosyal gelişimi destekleyen faaliyetler ile ilgilenmesinin sonucu olarak, kişilerde sağlıklı yaşam, bedensel ve zihinsel sağlığın korunması, desteklenmesi ve geliştirilmesi gibi sonuçlarla birlikte yaşam kalitesinde artış olduğu yapılan çalışmalarda (Chun ark., 2022; Lloret ark., 2021; Olbray ark., 2024; Zhong ark., 2024) belirtilmektedir. Bu sebeple aktif serbest zaman bilincinin değerinin altı çizilmesi ve rekreatif faaliyetlerin hayata geçirilebileceği etkinlik merkezleri, eğlenme ve dinlenme alanlarıyla ilgili olan plan ve toplum merkezli proje sayıları ve uygulanabilirlikleri artırılması elzemdir. Rekreasyon alanlarında rekreasyon hizmeti sağlayan kuruluşların insanları rekreatif faaliyetlere katılımını teşvik etmede önemli olduğu ifade edilmektedir. Katılımın teşviki, turizm rekreasyonu aracılığıyla sağlanabilmektedir (Çalığışu, 2020).

Serbest zaman davranışları, rekreasyon ve turizm tarafından sunulan yaşam deneyimlerinden alınan keyifle yakından ilişkilidir (Fitch ark., 2022). Rekreasyon ve turizm, doğal ve sosyal çevreyle yakından ilişkili olan sosyal faaliyetlere aittir (Györi, 2013). Ayrıca Baum ve Haveman'a (1997) göre, turistlerin bir bölgeyi tercih etmelerinde ve bölgenin gelişmesinde yerel yönetimlerin katkısı kadar bölgede sunulan rekreatif faaliyetlerin/hizmetlerin de önemi bulunmaktadır. Bu faaliyetler arasında en yaygın olanları gezme, merak ve macera arayışı, dinlenme ve eğlenme, kültür, sağlık, spor ve doğayla bütünleşme olarak ifade edilmiştir (Aktaş, 2002; Özdemir ark., 2016).

Olafsdottir'e (2013) göre, turizm sektöründe en hızlı gelişen ve büyüyen rekreatif turizm çeşitlerinin başında açık alanda yapılan deniz turizmi (su sporları, kano, sörf vb.) faaliyetlerinin gelmektedir. Bununla birlikte rüzgar sporları (Örn.: rüzgar sörfü, uçurtma sörfü) elverişli doğal kaynaklara sahip destinasyonlarda önemli turist deneyimlerine önemli katkılar sağlayabilir. Kıyı turizmi ve rekreasyonu yerel ekonomilere önemli ölçüde katkıda bulunurken, aynı zamanda fiziksel ve zihinsel olarak önemli kazanımları desteklemektedir (Barbier, 2017). Aynı zamanda, önemli sosyal faydalarıyla insanlara zevk ve neşe sağlamaktadır (Irvine ark., 2013; Rocher ark., 2020). Sörf, kürek çekme, kano ve yelken gibi deniz rekreasyon faaliyetleri, daha iyi yaşam kalitesine, yer duygusuna veya fiziksel esenliğe katkıda bulunur (Komyathy,

2023; Walter ark., 2023; Wood ark., 2013). Diğer taraftan Sörf, doğal çevre tarafından desteklenen birçok rekreasyonel faaliyetten biridir (Roman ark., 2022). Bu nedenle bu sporun etkisi, dünyadaki en popüler deniz rekreasyon faaliyetlerinden biri olarak farklı sektörlere yayılmaktadır (Orams ve Towner, 2012).

Rüzgar sporları turizm içerisinde önemli bir yer kazanmıştır ve dolayısıyla bazı Avrupa ülkelerinde çok sayıda rekreasyonel rüzgar sörfçüsü ve uçurtma sörfçüsü bulunmaktadır (Buckley, 2006; Köse ark., 2023). Macera turizmi önemli uluslararası ticari turizm endüstrisi alt sektörlerini de desteklemektedir (Haegeli ve Pröbstl-Haider, 2016). Bu destek, rüzgar sporlarını niş bir turizm segmentini temsil eden bölgesel kalkınma için yüksek ekonomik öneme sahip bir sektör haline getirmektedir (Fadda, 2019; Jetzkowitz, 2007). Bunun yanı sıra, gelecekte turizmin karbonsuzlaştırılması kapsamında, birçok uzak yerin insanlar için daha az erişilebilir hale gelmesi ve bunun da yakın destinasyonların çekiciliğini arttırması beklenmektedir (Vodopivec ve Ruzzier, 2022).

Türkiye’de turizm potansiyelini arttırılabilecek destinasyonların başında şüphesiz Çeşme gelmektedir. Çeşme özelinde yapılan çalışmalar (Akpulat, 2017; Çalikuşu ve Güzel, 2020; Efendi, 2021), çeşme yarımadasının popüleritesinin her geçen yıl artarak devam ettiğini, buna bağlı olarak bölgede rekreasyonel hizmet sağlayan işletmelerin sayısında artışların yaşandığını göstermektedir. Bu artışların ve popüleritenin yaşandığı alanlardan biri de sörf merkezleri olarak karşımıza çıkmaktadır. Bölgede 2023 itibarıyla 14 sörf okulu hizmet vermektedir. Bu sörf okullarındaki rekreasyonel aktivite çeşitliliği son yıllarda tek bir disipline bağlı kalınmayarak disiplinlerarası çeşitliliğe (Windsurf, Kitesurf, Wing Foil vd.) önem verildiği görülmektedir.

Bu bilgiler ışığında, Alaçatı beldesindeki sörf okullarının gözünden beldenin rekreasyonel turizm popülasyonunu incelemek, potansiyelini ortaya koymak ve gelişim için öneriler getirmek gerek alanyazına katkısı gerek son yıllardaki popüleritesine ışık tutması açısından literatür için önemli ve gerekli olduğu düşünülmektedir. Bu bağlamda araştırmanın amacı, Alaçatı bölgesinde yer alan sörf okullarının gözünden, Alaçatı beldesinin rekreasyonel turizm popülasyonunu incelemek, potansiyelini ortaya koymak ve gelişim için öneriler getirmektir.

YÖNTEM

Araştırma Modeli

Bu çalışmada, araştırma ve anlamayı vurgulayan, incelediği probleme ilişkin yorumlayıcı, sorgulayıcı ve problemin doğal ortamındaki oluşumunu anlama arayışı içinde olan, nitel araştırma yöntemi kullanılmıştır (Klenke, 2016). Klenke (2016) nitel araştırmayı, irdelediği probleme dayalı sorgulayıcı, yorumlayıcı ve problemin doğal halindeki şeklini kavramaya çalışan bir yöntem olarak tanımlamışlardır. Bu araştırma türü, daha önceden veya bilinen farklı olmayan problemlerin algılanmasına yönelik doğal unsurların gerçek bir şekilde taşınmasını ve öznel-yorumlayıcı bir sunum sergilemektedir. Bu araştırmada nitel araştırma desenlerinden olgubilim (fenomenoloji) deseninden yararlanılmıştır. Bu yaklaşımda insanların

benzer deneyimleri algılama ve yorumlamaya dayalı bazı benzerliklerin olduğu söylenebilir. Dolayısıyla olgu bilim yaklaşımıyla, bir olayda bu benzerlikler yapılan çalışmaya katılım gösteren bireylerin deneyimleri doğrultusunda anlaşılmalı, tanımlamaya ek olarak tarif edilmeye çalışılır (Fraenkel ve Wallen, 2012; Leedy ve Ormrod, 2015).

Evren-Örneklem

Bu araştırmanın çalışma grubu amaçlı örneklem yöntemiyle tespit edilmiştir. Patton (2002) nitel araştırma yönteminde çoğunlukla amaçlı örnekleme yöntemlerinin kullanıldığını ifade etmektedir. Araştırmanın çalışma grubu, benzeşik örnekleme kullanılarak belirlenmiştir. Amaçsal örnekleme yöntemi, araştırmanın amacına bağlı olarak bilgi açısından zengin durumların derinlemesine incelenmesine olanak sağlar. Özel durumlar veya belirli özelliklere sahip olanlar üzerinde çalışmayı tercih edildiğinde kullanılır. Benzeşik örnekleme yöntemi ise, araştırmanın problemiyle ilgili olarak evrendeki benzer bir alt grubun seçilerek çalışmanın buradan yürütülmesini tanımlar (Büyüköztürk ark., 2013). Bu araştırmanın çalışma grubunda Çeşme- Alaçatı bölgesinde yer alan ve çalışmaya gönüllü katılım sağlayan 12 sörf okulunun üst düzey yöneticileri oluşturmaktadır.

Veri Toplama Araçları

Yapılan çalışmada araştırmacı tarafından hazırlanan veri toplama aracı olarak kişisel bilgilere ilişkin demografik bilgi formu ve yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılmıştır. Araştırmaya katılan katılımcılara yaş, cinsiyet, eğitim durumu ve görev gibi soruları içeren demografik özelliklerini belirlemek amacıyla kişisel bilgi formu sunulmuştur. Bununla birlikte araştırmanın katılımcılarının demografik bilgilerine Tablo 1’de yer verilmiştir. Araştırma rekreasyon kavramının da temel bileşenleri arasında yer alan gönüllülük ilkesine uygun olarak gerçekleştirilmiştir.

Tablo 1. Katılımcıların kişisel bilgileri

Katılımcılar	Cinsiyet	Yaş	Medeni Durum	Eğitim Durumu	Sörf Okulunda Çalışan Kişi Sayısı	Rekreasyon Bölümünden İstihdam Edilen Kişi Sayısı
K-1	Erkek	42	Bekar	Üniversite	10	1 Kişi
K-2	Erkek	36	Evli	Üniversite	22	Yok
K-3	Erkek	39	Evli	Üniversite	25	8 Kişi
K-4	Erkek	45	Evli	Lise	10	Yok
K-5	Erkek	42	Bekar	Lise	10	Yok
K-6	Erkek	38	Evli	Üniversite	63	10 Kişi
K-7	Erkek	44	Bekar	Üniversite	6	3 Kişi
K-8	Kadın	30	Bekar	Lisans Üstü	50	3 Kişi
K-9	Kadın	37	Bekar	Lisans Üstü	13	Yok
K-10	Erkek	44	Evli	Üniversite	17	5 Kişi
K-11	Erkek	36	Bekar	Lise	7	Yok
K-12	Erkek	68	Evli	Lisans Üstü	12	Yok

Tablo 1 (Devamı). Katılımcıların kişisel bilgileri

Katılımcılar	Görev	Mesleki Deneyim Süresi	Aktif Olarak Sörf ile Uğraşma Yılı	Elde Edilen En Yüksek Başarı
K-1	İşletmeci	14	16	Asya 1. lîği (Kitesurf Tour Asia)
K-2	İşletmeci	13	22	Türkiye Şampiyonluğu
K-3	Yönetici	16	18	Yok
K-4	İşletmeci	20	15	Yok
K-5	Yönetici	21	22	Yok
K-6	Müdür	22	23	Yok
K-7	İşletmeci	15	16	Yok
K-8	Müdür	13	5	Yok
K-9	İşletmeci	10	14	Yok
K-10	Müdür	23	23	Yok
K-11	İşletmeci	23	23	Yok
K-12	İşletmeci	35	35	Türkiye ilk 8

Tablo 1’de araştırmaya katılan katılımcılarla ilgili bilgiler yer almaktadır. Çeşme – Alaçatı bölgesinde yer alan sörf okullarında görev yapan araştırmacının çalışma grubunu %17 kadın, %83 erkek katılımcılar oluşturmaktadır. Yaş aralığı 36-68 olan katılımcıların medeni durumları göz önüne alındığında %50’si bekar, %50’si evli olduğu görülmektedir. Yapılan araştırmaya katılan katılımcıların görev sürelerinin 10 ile 35 yıl arasında değişiklik gösterdiği tespit edilmiştir. Katılımcıların görev tanımlarına ilişkin bulgular incelendiğinde, İşletmeci, Yönetici ve Müdür gibi görevleri olduğu görülmüştür.

Görüşme Tekniğı

Araştırmada yüz yüze görüşmelere dayanan veri toplama yöntemi kullanılmıştır. Görüşmeler; yüz yüze, telefonla veya farklı teknolojik aygıtlarla ile de gerçekleştirilebilir (Yıldırım ve Şimşek, 2018). Çalışmalarda genellikle kullanılan veri toplama yöntemlerinden biri olan görüşme tekniğı, önceden planlanmış soruların sorulduğu ve karşısındaki kişinin her bir soruya yanıt verdiği amaçlı söyleşilerdir (Kuş, 2003). Görüşme yöntemini kullanmanın temel amacı genellikle bir varsayımı test etmekten öte, diğer kullanıcı deneyimlerini gözlemlemek ve bu ziyaretçileri nasıl tanımladıklarını anlamaya çalışmaktır. Bu nedenle, odak noktası diğer kullanıcı hikayeleri, betimlemeleri ve çalıştırmasıdır (Türnüklü, 2000). Bu çalışmada, araştırma problemine yönelik daha zengin ve geniş bilgiye ulaşabilmek adına nitel araştırma yöntemlerinden veri toplama aracı olarak yarı yapılandırılmış görüşme formu uygulanmıştır. Yarı yapılandırılmış görüşmeler çalışmanın konusu ile ilgili derinlemesine bilgi kazanımı sağladığı için nitel araştırmalarda genellikle tercih sebeplerindedir (Yıldırım ve Şimşek, 2018). Yarı yapılandırılmış görüşmeler, tam yapılandırılmış ve yapılandırılmamış görüşmeler arasında yer almakta ve araştırmacılara bir esneklik sağlamaktadır (Altunay ark., 2014). Görüşme sorularının belirlenme aşaması ise, öncelikle araştırmacının deneyimleri doğrultusunda araştırmacı tarafından on adet soru oluşturulmuştur. Ardından rekreasyon

alanında üç uzmanın görüşleri ve önerilerinin alınması ile sorular güncellenmiş ve son şeklini almıştır.

Verilerin Toplanması

Çalışmaya katılan Çeşme- Alaçatı bölgesindeki sörf okullarının üst düzey yöneticilerine ulaşılmıştır. Araştırma etiği ve araştırma gönüllü katılım formu ile gerekli izinlerin alındığı katılımcılara ifade edilmiştir. Sonrasında, çalışmanın amacına yönelik aktarımlar yapılmıştır. Görüşmelerin yapılacağı mekanlar araştırmacı ve katılımcılar tarafından önceden planlanmış ve görüşmeler önceden planlanan tarihte gerçekleşmiştir. Görüşmelerin kayıtları ses kayıt cihazları aracılığıyla katılımcıların bilgileri doğrultusunda alınmıştır.

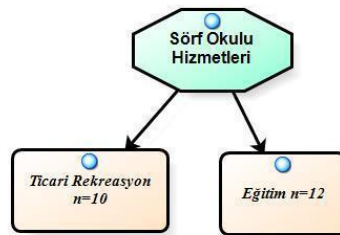
Verilerin Analizi

Çalışmada araştırmacı tarafından düzenlenen yarı yapılandırılmış görüşme soruları ile elde edilen verilerden kodlar oluşturulmuştur. Alanyazında bulunan temalar temel alınarak incelenmesi ve karşılaştırılması amacıyla betimsel analize ek olarak çalışmaya dahil olan katılımcıların verdikleri yanıtlardan yeni temalar çıkarılmış ve içerik analizi kullanılmıştır. Betimsel analiz elde edilen verilerin belirlenmiş temalara göre özetlenmesini, tema ve kategorilere bölünmesini, çıkan verilerin neden-sonuç bağlamında incelenmesi yönünde bir yöntem olmasının yanı sıra içerik analizi, özetlenen ve yorumlanan verilerin betimsel analiz ile fark edilemeyen kavramların daha derinden irdelenip tanımlanması olarak karşımıza çıkmaktadır (Yıldırım ve Şimşek, 2018). Verilerin analizi boyunca araştırmaya dahil olan katılımcıların gizliliğini sağlamak amacıyla gerçek isimlerini kullanmak yerine katılımcılar “K1, K2,...K12” şeklinde belirtilmiştir. Mevcut verilerin analizinde alanında uzman 3 öğretim üyesi tarafından ilk olarak veriler kodlanmış, temalar bulunmuş ve ardından kodlar ve temalar Nvivo 10 programı aracılığıyla modellere ilişkin şekiller haline getirilmiş, son olarak bulguların tanımlanması ve yorumlanması bölümüne geçilmiştir.

BULGULAR

Görüşme Sorularına İlişkin Bulgular

Görüşme sorularına ilişkin bulgular Şekil 1, Şekil 2, Şekil 3, Şekil 4 ve Tablo 2’de sunulmuştur.

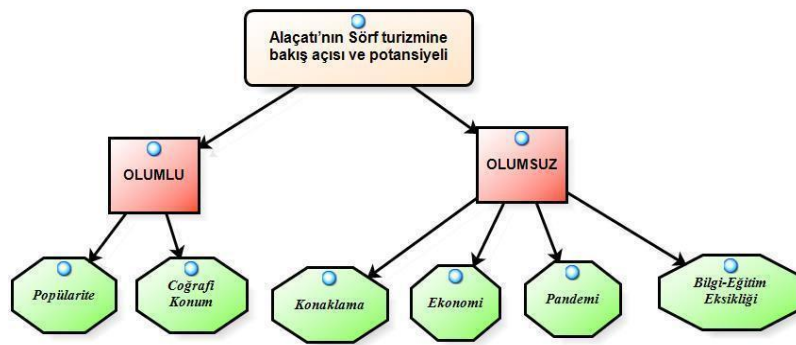

Şekil 1. Sörf okulu hizmetleri

Elde edilen verilerin analizi sonucunda Şekil 1’de sörf okulu hizmetlerine ilişkin eğitim (K1.....K12), ticari rekreasyon (K2.....K11) olarak 2 tema elde edilmiştir.

Katılımcılara yöneltilen ‘Sörf okulu olarak ne tür hizmetler sunuyorsunuz? Bunlar neler ve kimlere yöneliktir? Açıklayınız?’ sorusuna ilişkin katılımcılardan elde edilen ek olarak Şekil 1’de görülen temalara ilişkin örnek bir katılımcı görüşü aşağıda sunulmuştur.

K1: Sörf okulu olarak bizim üç ana hizmetimiz olabilir. Birincisi, eğitim ve en önemlisi eğitim. Daha önce hiç karşılaşmamış, daha önce başlamamış insanları doğru ve güvenli bir şekilde kitesurf sporcusu haline getirecek eğitimler veriyoruz. Sonuçta bir ekstrem spor ve diğer sporlardan daha farklı bir profesyonel eğitim alınması gerekiyor. Başlangıçtaki potansiyel sporcuları kite sörfçü haline getiriyoruz. Bunun dışında ileri seviye eğitim de veriyoruz.

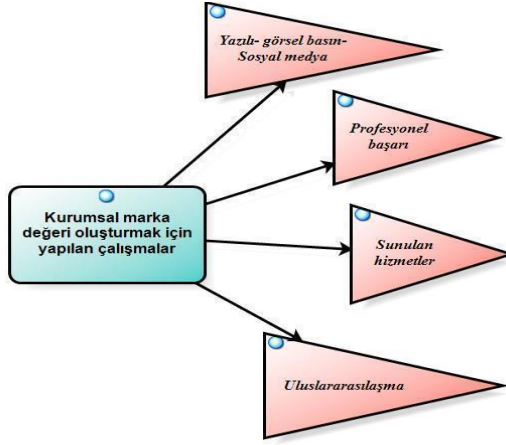

Şekil 2. Alaçatı'nın sörf turizmine bakış açısı ve potansiyeli

Alaçatı'nın Sörf turizmine bakış açısı ve potansiyeline bakıldığında verilerin analizi sonucunda Şekil 2’de 6 tema elde edilmiştir. Bunlardan olumlu olanları coğrafi konum (K1, K2, K4, K7) ve popülerite (K10, K12), olumsuz olarak bilgi eğitim eksikliği (K1, K3, K8, K9, K11), konaklama (K3, K6), pandemi (K5) ve ekonomi (K6, K7) olduğu karşımıza çıkmaktadır.

Katılımcılara yöneltilen ‘genelde ülkemizin özelde ise Alaçatı'nın sörf turizmine bakış açısı ve potansiyelini nasıl değerlendiriyorsunuz?’ sorusuna ilişkin katılımcılardan elde edilen ek olarak Şekil 2’de görülen temalara ilişkin örnek bir katılımcı görüşü aşağıda sunulmuştur.

K2: Alaçatı, sörfü öğrenmek için Dünyadaki en iyi üç, dört noktadan bir tanesi. Örneğin ne kadar rüzgâr olursa olsun, sörf koyumuzun içerisinde çok fazla dalga oluşmuyor ve sörf yaptığımız koyda su seviyesi yaklaşık kıyıda dört yüz metre boyumuzu geçmiyor derinlik. Bu da tabii ki öğrenmek için çok büyük bir avantaj sağlıyor. Bu durum Dünyadaki diğer yerlerden ayıran en büyük özelliklerinden bir tanesidir. Tabii ki sörf burada devam ediyor, ama eskisi kadar büyük bir talep yok. Dünyada çok ender bulunan üç, dört yerden biri olduğu için buranın korunması ve devam ettirilmesi gerekiyor. Eğer devam ettirilmezse, tabikide potansiyel git gide düşecek.

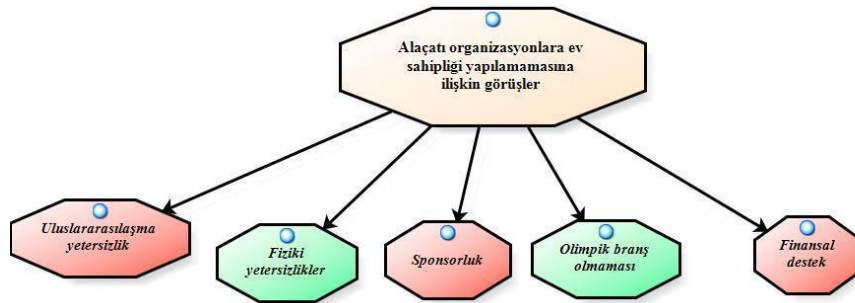

Şekil 3. Kurumsal marka değeri oluşturmak için yapılan çalışmalar

Şekil 3'e bakıldığında kurumsal marka değeri oluşturmak için yapılan yazılı görsel basın/sosyal medya (K1, K2, K4, K5, K6, K7, K9, K10, K12), sunulan hizmetler (K3, K11, K12), uluslararasılaşma (K8), profesyonel başarı (K10) olarak 4 tema elde edilmiştir.

Katılımcılara yöneltilen “Yöneticisi bulunduğunuz sörf okulunuzun kurumsal marka değerini oluşturmaktaki yapmış olduğunuz çalışmalar hususunda bilgi verir misiniz?” sorusuna ilişkin katılımcılardan elde edilen ek olarak Şekil 3'te görülen temalara ilişkin örnek bir katılımcı görüşü aşağıda sunulmuştur.

K6: Logo çalışması yaptık, reklam çalışması yaptık. Kendi web sitemizi kendimiz hazırladık. Kendi sistemimizi oluşturduk. “MYGA Surf City” burası. Bir mahalle, bir ev gibi. Sörf evlerinden oluşuyor her yer. Açıkçası bir şehir gibi. Burada her şey olsun istedik sörf ile ilgili o yüzden mağaza yaptık. Distribütörlükler aldık. Yarışlara sponsor olmaya çalışıyoruz.

Şekil 4. Alaçatı organizasyonlara ev sahipliği yapılamamasına ilişkin görüşler

Alaçatı organizasyonlara ev sahipliği yapılamamasına ilişkin görüşlere yönelik soruda Şekil 4'te toplam 5 tema elde edilmiştir. Bunlar sırasıyla sponsorluk (K1, K2, K4, K5, K6, K7, K8, K10, K11, K12), finansal destek (K1, K2), olimpik branş olmaması (K1), fiziki yetersizlikler (K3), uluslararasılaşma yetersizlik (K9) olduğu görülmektedir.

Katılımcılara yöneltilen “Son on yıl içerisinde Alaçatı bölgesinde dünya çapında şampiyonalar düzenlenmekteydi. Son yıllarda ise bu tip organizasyonlara ev sahipliği yapılamadığı görülmektedir. Bu durum hakkındaki düşünceleriniz nelerdir? Bu tür organizasyonların bölge turizmine katkılarının neler olduğunu düşünüyorsunuz?” sorusuna

ilişkin katılımcılardan elde edilen ve Şekil 4’te görülen temalara ilişkin örnek bir katılımcı görüşü aşağıda sunulmuştur.

K2: Daha önce bende Dünya Şampiyonasının içerisinde çalıştım. Büyük sponsorluklar oluyor, çünkü dünyanın çok farklı yerlerinden insanlar geldiği için yüz, yüzelli sporcu oluyordu. Son zamanlarda sponsorluklar kesilmeye başlayınca tabii ki de buna ayırılacak bütçeler bulunamıyor. Katkıları şöyle oluyordu, bütün dünyadan katılım oluyordu. İnsanlar buraya geldiğinde profesyonel sporcu oldukları için ve bir sponsorları da olduğu için burada yarışın olduğunu ve reklamını yapıyorlardı. Buraya sörf yapmak için hiç bilmeyen biri bu adamı takip ediyorsa, burada böyle bir sporun yapıldığını öğreniyordu ve belki de bir sonraki tatilini planlayabiliyordu.

Tablo 2. Sörf kavramına ilişkin metaforlar

	Kategori	Metaforlar
Sörf.....gibidir. Çünkü, ...	<i>Bağımlılık</i>	Mafya (k1), Kara delik (k3)
	<i>Bütünleşme</i>	Hayat (k2)
	<i>Özgürlük</i>	Özgürlük (k4-k11), Rüzgâr (k9), Kuş (k10)
	<i>Yaşam tarzı</i>	Hayatımın parçası (k5), Hayat (k6), Yarış (k7) Gelişen canlı bir varlık (k8) Yaşam (k12)

Tablo 2’ye bakıldığında katılımcıların sörf kavramına ilişkin toplam 11 adet metafor ve bu metaforların 4 ayrı kategori altında toplandığı belirlenmiştir. Kategoriler incelendiğinde bağımlılık, bütünleşme, özgürlük ve yaşam tarzı olduğu görülmektedir.

Tablo 2’ye ilişkin bazı katılımcıları görüşleri şu şekildedir;

K6: Bizim MYGA’nın kendi sloganı “Surf is life, life is beautiful”. Aslında “Hayata” tabii ki benzetiyoruz. Zaten bu sloganı da biz yaptık. Hayat gibi sörf de. Bir başlangıcı var, bir sonu var ve içinde olabildiğince eğlence var. Olabildiğince yaşam var. Bence hayatın kendisi gibi, surf is life, life is beautiful.

K8: Sörf bence sürekli değişen, gelişen canlı bir varlık gibi aslında çünkü her suya çıktığında aslında şartlar hep değişik. Yani hiçbir zaman su aynı seviyede olmaz. Dalga aynı şekilde gelmez. Rüzgarın yönü her zaman aynı olmaz. Bu demek oluyor ki, sen suya çıktığında sürekli değişen ve o an her an değişiklik gösterebilecek bir canlıyla berabersin ve onunla hareket edip onunla uyum sağladığında da başarıyı elde ediyorsun. Tam anlamıyla doğa aslında. Ben sörfü canlı bir varlığa benzetiyorum.

TARTIŞMA VE SONUÇ

Bu araştırmanın sonucunda, Alaçatı bölgesinin dünyada sörf turizm bölgeleri arasında önemli bir konuma sahip olduğu, bu anlamda popüleritesinin korunabilmesi adına pazarlama alanında önemli çalışmaların yapılması gerekliliği ortaya çıkmıştır. Alaçatı özelinde, sörf turizminde nitelikli personel eksikliği yaşandığı ifade edilmiştir. Bu eksikliğin giderilebilmesi adına, Spor Bilimleri Fakültelerinde yetişmiş, ön eğitimi almış, bireylerin sörf turizmine adaptasyon sürecinin daha rahat geçtiği belirtilmektedir. Dolayısıyla sörf okullarının yeterli nitelikli personel kadrosuna sahip olması, istenilen hizmet kalitesine ulaşmasında önemli bir yere sahip olduğu gözlemlenmiştir.

Yapılan çalışma Çeşme Alaçatı bölgesinde yer alan sörf okullarının üst düzey yöneticileri ile görüşülmüş ve katılımcılara çeşitli sorular yöneltilmiştir. Verilen cevaplara neticesinde ortaya çıkan temalar aşağıdaki gibidir.

Katılımcılara yöneltilen “Sörf okulu olarak ne tür hizmetler sunuyorsunuz? Bunlar neler ve kimlere yöneliktir? Açıklayınız?” sorusuna verdikleri yanıtların sonucunda ortaya çıkan temalar; eğitim ve ticari rekreasyon şeklindedir.

Ticari rekreasyon; Rekreasyon hizmetlerini ticari boyutta incelediğimizde karşımıza hizmet alan bireylere sunulan etkinliklerin yer aldığı bir süreç çıkmaktadır. Bireyler rekreasyonel turizm ürünlerini serbest zamanlarında satın aldıklarını, yediden yetmişe fiziksel bir engeli olmayan her bireyin katılım gösterebildiği sektörün bu şekilde devamlılık gösterdiğini ve potansiyel müşterilerin eğitimi ve yaşam standardı yüksek, rekreasyona önem veren bireylerden oluştuğunu ifade etmektedirler. Ayrıca mevcut çalışmanın bulguları incelendiğinde, Alaçatı bölgesindeki sörf merkezlerinde ticari rekreasyon hizmetleri olarak, windsurf, kitesurf gibi hizmetlerin sunulduğunu görmekteyiz. Alanyazında ticari rekreasyon özelinde yapılan çalışmalar incelendiğinde, Kaba (2016) Türkiye’deki ticari rekreasyon faaliyeti olarak macera turizminin gelişim potansiyelini belirlemek amacıyla yapmış olduğu çalışmada, sektör yöneticilerinin ülkemizde yeni yeni bilinirliği artan rekreasyona aşina oldukları, rekreasyon ve turizm arasındaki bağın organik olduğunu bildikleri aktarmışlardır. Başka bir çalışmada ise Çevik ve arkadaşlarının (2020), rekreasyon alanlarına göre iş fırsatlarının tespit edilmesi ve istihdam için rekreasyon mezunlarına önerilerde bulunabilmesi amacıyla yapmış oldukları çalışmanın sonucunda, en fazla iş fırsatı rekreasyonel spor ve turizm rekreasyonu alanında yer aldığı tespit edilmiştir. Bu doğrultuda yapılan çalışmalar ile ortaya çıkan ve mevcut araştırmada elde ettiğimiz ticari rekreasyon teması ile uygunluk gösterdiği söylenebilir.

Eğitim; Çalışmamıza katılım gösteren okullarda eğitimi kuşakların yetiştirilmesi için alınacak rolün ne kadar değerli olduğu noktasındaki farkındalığı görmekteyiz. Spor eğitiminden, ahlaki eğitime uzanan bir anlayışla hareket eden önemli birkaç spor kulübünün üst düzey katılımcıları, her alandaki eğitimin bireyler üzerindeki olumlu etkilerinden söz etmektedirler. Ayrıca sörf sporuyla ilk kez buluşan bireyler için de doğru eğitim olmazsa olmaz nitelikte olduğu düşünülmektedir. Alanyazında yapılan çalışmalar incelendiğinde Demirtaş’ın (2019) kişilerin yaşadıkları çevreye uyumunu ve kendi gelişimini sağlamayı amaçlayan çalışmasında, eğitimi toplumdaki her vatandaşın temel hakkı olarak ifade ettiğini belirtmiştir.

Ayrıca Şahin ve Taşkiran (2020), rekreasyon eğitimi alan ve rekreasyon eğitimi almayan bireylerin öz liderlik tercihleri ve otorite algılarının karşılaştırmak amacıyla yapmış oldukları çalışmada rekreasyon eğitimi alan rekreasyon bölümü öğrencileri ile rekreasyon eğitimi almayan bireylerin liderlik eğitimi geçmişlerine ilişkin bulgular incelendiğinde rekreasyon eğitimi alan bireylerin liderlik becerilerinin daha yüksek olduğu gözlenmiştir.

Katılımcılara yöneltilen “Alaçatı’nın sörf turizmine bakış açısı ve potansiyelini nasıl değerlendiriyorsunuz?” sorusuna verdikleri yanıtların sonucunda olumlu çıkan temalar; coğrafi konum ve popülerite iken olumsuz temalar; bilgi/egitim eksikliği, konaklama, pandemi ve ekonomi şeklindedir.

Coğrafi konum; Mevcut çalışmanın bulguları incelendiğinde katılımcılar, coğrafi konum olarak Çeşme- Alaçatı bölgesi dünya çapında bilinen önemli sörf merkezlerinden olduğunu belirtmektedir. Rüzgâr kalitesi, deniz seviyesi, rüzgârın sıklığı ve koyun konumu itibarıyla dünya genelinden Alaçatı’ya her yıl binlerce insan sörf turizmi gerçekleştirmektedir. Ayrıca, Alaçatı’yı Alaçatı yapanın coğrafi konumu olduğunu da dile getirmektedirler. Cıngı (2021) Erciyes kış sporları ve turizm merkezine yönelik yapmış olduğu çalışmada, destinasyonlarda kış turizminin geliştirilmesinde kış sporları ve turizm merkezlerinin turizm pazarının gelişimi açısından coğrafi konumunun önemini ortaya koymakta ve çalışmamız ile benzerlik göstermektedir. Başka bir çalışma da ise Avcı ve Barışık (2015), turizmde windsurf okullarının önemine değinmiş ve çalmalarında Alaçatı’nın rüzgâr, deniz suyu kalitesi ve koyun konumu olarak diğer sörf merkezlerinden öne çıktığını belirtmişlerdir. Buradan hareketle yapılan çalışmalar incelendiğinde, bölgenin coğrafi konumunun, bölgenin potansiyelini açığa çıkarmada önemli bir rolü olduğu söylenebilir. Alanda yapılan çalışmalar incelendiğinde, mevcut çalışma ile benzerlik gösterdiği söylenebilir.

Popülerite; Katılımcıların verdiği cevaplar doğrultusunda Alaçatı’nın doğal koşullarıyla sörf turizmi için dünyanın en değerli merkezleri arasında yer aldığı yanıtını görebiliriz. Çalışmaya katılanların da belirttiği gibi popüleriteyi arttırmak için yatırımların artırılması ve gerekli önemin bölgeye verilmesi gerekmektedir. Aksi takdirde bölgenin mevcut potansiyeline ulaşabilmesi pek mümkün olmayacaktır. Özdemir ve arkadaşları (2016) rekreasyonel olanaklara dayalı yapılan destinasyon tercihlerinin motivasyonel ve demografik faktörler yoluyla açıklamayı amaçladığı çalışmalarında, destinasyonların popüleritesinin artırılması için çeşitli aktivitelerin yapılması gerektiğini vurgulamaktadırlar. Yapılan bir başka çalışmada ise Yılmaz ve arkadaşları (2018), Çıldır Gölü bölgesinin popüleritesinin artırılması için yaz kış entegrasyonunun yanı sıra medya tarafında da tanıtımların yapılması gerekliliğini belirtmektedirler.

Bilgi/Eğitim eksikliği; Katılımcıların beyanları doğrultusunda sörf turizmi, turizm çeşitleri arasında ekonomik olarak diğer türlere göre daha üst kesime hitap ettiği görülmektedir. Dolayısıyla yayla turizmine olan ilgi düzeyini sörf turizminde aramak yanlış olacaktır. Katılımcılara göre, talebin az olması sörf turizminin bilinirliğinin önündeki başlıca engellerden biridir. Çalışmamıza katılan yöneticiler ayrıca, bilgi eksikliğinin ülkemizdeki sörf turizminin gelişimine doğrudan etki ettiği görüşündedirler. Alanyazın incelendiğinde Demirel ve Harmandar (2009), üniversite öğrencilerinin rekreasyonel etkinliklere katılımlarında engel oluşturabilecek faktörlerin belirlenmesi amacıyla yapmış oldukları çalışmanın alt boyutları

incelendiğinde, üniversite öğrencilerinin rekreasyonel etkinliklere katılımlarında engel oluşturabilecek faktörlerden birinin de bilgi eksikliği olduğunu saptamışlardır. Benzer şekilde Gönen ve Akgün (2005), bilgi eksiklikleri ve kavram yanlışlarının tespiti amacıyla yaptıkları çalışmada, bilgi eksikliklerinin kavram yanlışlarını gidermede etkili olmadığını görmüşlerdir.

Konaklama; Mevcut çalışmanın katılımcılarının verdiği cevaplar ışığında, turizm bölgelerine seyahat eden turistler için akla ilk gelen unsurların başında konaklama gelmektedir. Konaklama yapılacak ortam, turizm faaliyetinin kalitesini doğrudan etkilemekle birlikte konaklamanın yapıldığı mekân, kişilerin sosyo ekonomik seviyeleri hakkında da bilgi verdiği söylenebilir. Bölgedeki konaklama merkezlerinin ekonomik anlamda tüm kesimlere hitap edecek çeşitlilikte olması, bölgedeki turizm hareketliliğini de arttırdığı vurgulanmaktadır. Mevcut çalışmadaki katılımcıların görüşleri doğrultusunda sörf turisti, halihazırda yüksek maliyetli bir spor dalıyla ilgilendiği için en azından konaklama kısmında standart düzeyde bir hizmet talep etmektedir. Ayrıca Alaçatı bölgesindeki konaklama merkezlerinin genel itibarıyla sörf merkezlerine uzak konumda yer aldığı katılımcılar tarafından belirtilmektedir. Literatür incelendiğinde, konaklama işletmelerinde maliyet ve yönetim muhasebesi problemlerini inceleyen Angay (2003), fiyatlandırma politikalarının konaklama tercihlerinde önemli bir rol oynadığını vurgulamaktadır. Ayrıca Dinçer ve Dinçer'in (1989) konaklama sektörünün gelişimi ve başlıca sorunları üzerine yapmış olduğu çalışmada, konaklamanın önündeki engeller, pazarlama eksikliği, altyapı eksikliği ve çevre kirliliği vb. şeklinde sıralanmıştır. Bu bağlamda alanda yapılan çalışmalar incelendiğinde konaklama teması mevcut çalışma ile benzerlik göstermektedir.

Pandemi; Hayatın her alanını etkilediği gibi sörf turizmini de derinden etkileyen pandemi koşulları, iki yılı aşkın bir süreyle yaşamımızı olumsuz etkilediğini söyleyebiliriz. Bu süreçte turizmin durma noktasına geldiği ve işletmeler büyük zararlara uğradığı katılımcılar tarafından da dile getirilmektedir. Dolayısıyla bu sürecin Alaçatı'da yer alan sörf okulları için sancılı geçtiğini söylemek yanlış olmayacaktır. Literatür incelendiğinde, Üstün ve Özçiftçi (2020), COVID-19 pandemisinin sosyal yaşam ve etik düzlem üzerine etkisinin incelendiği çalışmada, turizm sektörüyle beraber diğer pek çok alanında çeşitli şekillerde olumsuz etkilendiği sonucuna varmışlardır. Ayrıca Güzel ve arkadaşları (2020) tarafından yapılan ve bireylerin duygusal, fiziksel, psikolojik ve sosyal durumlarını tespit ederek ne tür rekreasyonel faaliyetleri tercih ettiklerini belirlemeyi amaçladıkları çalışmanın sonuçları incelendiğinde, koronavirüs salgınının ekonomik, sosyal, psikolojik ve fizyolojik açıdan olumsuz etkilerinin olduğu gözlemlenmektedir. Bir diğer çalışmada ise Williams (2020), koronavirüs pandemisinin Avrupa turizm endüstrisi üzerindeki etkilerini incelemeye yönelik yapmış olduğu çalışmada, pandemi sürecinin neredeyse tüm Avrupa'da ekonomik resesyona yol açtığını ve bununla birlikte kişi başına düşen milli gelir oranlarında düşüşler yaşandığı belirtilmiştir. Dolayısıyla, pandeminin hayatımıza çeşitli şekillerde tesir ettiğini söylemek mümkündür.

Ekonomi; Mevcut çalışmada yer alan katılımcılara göre, sörf turisti gittiği bölgede uzun süreli (en az 1 hafta) konaklama yapmaktadır. Bunun getirdiği maliyetleri göz önünde bulundurması gerektiği için ekonomik planlamasını yapması gerekmektedir. Sörf turistinin beklentileri arasında bol rüzgâr, temiz ve ekonomik konaklama ve uygun maliyetli alışveriş imkanları başı çekmektedir. Dolayısıyla bölgedeki aşırı fiyatlandırmalar sörf turistinin

sayısının düşmesine neden olabilmekte ve beklentileri karşılanmayan sörf turisti diğer alternatif bölgelere yönelmektedir. Örneğin sıklıkla karşımıza çıkan, Alaçatı'nın rüzgâr kalitesi çok daha üst seviyede olmasına rağmen, uçurtma sörfü yapan bireyler araç ile 40 dk mesafedeki urla bölgesinin Gülbahçe mevkinde konaklayıp sörf turizmi faaliyetini sürdürdüklerini görebiliriz. Tütüncü ve arkadaşlarının (2011) üniversite öğrencilerinin rekreasyon faaliyetlerine katılımını etkileyen unsurları inceledikleri çalışmanın ekonomi alt boyutunu incelediğimizde, üniversite öğrencilerinin rekreasyonel faaliyetlere katılımlarında ekonomik sebeplerin etkili olduğu belirtilmiştir. Bu bulguların mevcut çalışmanın bulgularıyla benzerlik gösterdiğini söyleyebiliriz. Başka bir çalışmada ise Roberts ve Drogin (1993), Afrikalı-Amerikalı kadınların açık alan rekreasyon etkinliklerine katılımlarını incelemiş, çalışmanın sonuçları arasında ekonomik nedenlere yer vermiştir. Çalışmada siyahi kadınların çeşitli ekonomik sebeplerle rekreatif etkinliklere dahil olamadığı gözlemlenmiştir. Dolayısıyla alanyazın incelendiğinde, ekonomik sebeplerin, rekreasyonel etkinliklere katılım düzeyleri üzerinde önemli etkileri olduğu gözlemlenmiş ve mevcut çalışma ile benzerlik göstermektedir.

Katılımcılara yöneltilen “Yöneticisi bulunduğunuz sörf okulunuzun kurumsal marka değerini oluşturmaktaki yapmış olduğunuz çalışmalar hususunda bilgi verir misiniz?” sorusuna verdikleri yanıtların sonucunda ortaya çıkan temalar; yazılı- görsel basın/ sosyal medya, sunulan hizmetler, uluslararasılaşma ve profesyonel başarı şeklindedir.

Yazılı- görsel basın/ sosyal medya; Katılımcıların verdikleri cevaplardan hareketle, teknolojinin gelişmesi ile reklamcılık faaliyetlerinde önemli ilerlemeler kaydedildiği düşünülmektedir. Sosyal medya (Facebook, Instagram vb.) kullanımının ise türler arasında yaygın olduğu karşımıza çıkmaktadır. Özellikle genç nesilin tercihlerinde sosyal medyanın etkisinin yüksek olduğunu, sörf merkezleri arasında seçim yaparken tanıtım videolarından, beğeni sayılarına kadar birçok unsuru inceleyerek tercih yaptıkları belirtilmektedir. Alaçatı bölgesinde yer alan sörf okullarının yöneticilerinin de bu konuda farkındalığının yüksek olduğunu görmekteyiz. Reklam politikalarını son yıllarda sosyal medya mecralarında artırdıklarını ve bununla birlikte geri dönüşlerin hız kazandığını belirtmektedirler. Literatür incelendiğinde Yılmaz-Altuntaş (2018), dijital dönüşüm uygulamalarının kurumların marka değeri üzerindeki etkileri üzerine yapmış olduğu çalışmada, üst düzey yöneticilerin çoğu kurumlarının dijital dönüşüm girişimlerini hayata geçirdiğini ifade ederken, bu girişimlerin olumlu sonuçlar vererek işlerin büyümesine katkı sağladığını belirtmiştir. Bir diğer çalışmada ise Lim arkadaşları (2020), sosyal medya etkinliği sonuçlarının marka değeri üzerindeki etkisini incelemişlerdir. Çalışmada, marka değeri, marka başarısının önemli bir göstergesi olduğunu ve firmalar marka değerinin gücüne katkıda bulunabilecek sosyal medya platformlarına yatırım yapmaları gerekliliğini savunmuşlardır. İncelenen çalışmalarda belirtilen sosyal medya kullanımının olumlu etkileri mevcut çalışmanın bulguları ile örtüşmektedir.

Sunulan hizmetler; Alaçatı'daki bazı okulların yöneticileri, sosyal medya kullanımına çok vakit harcamadıklarını, marka değerini oluşturmadaki en temel noktanın müşteri memnuniyeti olduğunu belirtmektedirler. İşletmeden mutlu ayrılan bireyin bir sonraki dönemlerde yakın çevresiyle beraber hizmet almaya geldiklerini, dolayısıyla müşteri bulma noktasında sıkıntı çekmediklerini ifade etmektedirler. Sunulan hizmet kalitesinin ne denli önemli olduğunun altını çizmişlerdir. Alanda yapılan çalışmalar incelendiğinde, Usta ve

Memiş (2009) hizmet kalitesi ve marka bağlılığı arasındaki ilişki üzerine yapmış oldukları çalışmada, hizmet kalitesi, müşteri tatmini ve marka bağlılığı arasında önemli bir etkileşim olduğunu ortaya koymaktadır. Priyo arkadaşları (2019) ise, otel sektöründe hizmet kalitesi ve müşteri memnuniyetinin müşteri bağlılığına etkisini incelemiştir. Çalışmada hizmet kalitesi ile memnuniyet arasında yakın bir ilişki olduğu sonucuna varılmıştır.

Uluslararasılaşma; Mevcut çalışmanın katılımcılarının verdiği cevaplar ışığında, Alaçatı bölgesinin yerelde popüler oluşunda coğrafi konum, doğal güzellikler, sanatsal olgulara sahip olması gibi birçok etkenin rol oynadığı söylenebilir. Buradan hareketle mevcut çalışmada yer alan Çeşme- Alaçatı bölgesinde yer alan sörf merkezinin, dünya çapında ünlü olmasında, rüzgar kalitesi, deniz seviyesi ve sörf merkezlerinin konumu gibi sörf turizmi hareketliliği için ciddi öneme sahip özellikleri bölgesel olarak sağlaması, ciddi önem taşımaktadır. Öztürk (2014) yapmış olduğu çalışmada, uluslararasılaşma sürecinin önemine değinmiş ve ayrıca çalışmasında en önemli noktalardan birini kazanılan ünü koruyabilmek olarak işaret etmektedir. Bunun yanı sıra çalışmada uluslararasılaşma sürecinde dikkat edilmesi gereken noktaları değişikliklere uyumlu, esnek, yenilikçi ve dinamik olma şeklinde belirtmiştir. Bir başka çalışmada ise Yıldız ve Yıldız (2020), Alaçatı bölgesinde gerçekleştirilen ve sörf destinasyonunun boyutlarına ilişkin bir model geliştirmek ve spor turistlerinin sörf destinasyonlarına yönelik görüşlerini belirlemek amacıyla yapmış oldukları çalışmada, marka farkındalığının bölgenin marka imajı ve bölgenin marka kalitesi üzerinde pozitif ve anlamlı bir etkiye sahip olduğu belirtmişlerdir.

Profesyonel başarı; Mevcut çalışmada yer alan sörf okullarının kurucuları arasında uluslararası düzeyde başarı elde eden milli sporcularımız da yer almaktadır. Bu kişiler veya okulların yöneticilerinin verdiği cevaplar doğrultusunda, yakalanan profesyonel başarının kurumun marka değerini oluşturmada çok önemli bir yeri olduğunu ve hatta tüm pazarlama stratejilerini bunun üzerine yaptıklarını belirtmişlerdir. Yılmaz Altuntaş (2018) yapmış olduğu çalışmada, dijital dönüşüm girişimlerini hayata geçirdiğini belirtirken, bu girişimlerinin profesyonel başarıya ulaşma noktasında olumlu sonuçlar doğurduğunu ve işlerin büyümesine katkıda bulunduğunu ifade etmişlerdir. Ayrıca Bütün (2019), futbol takımlarının süper lig puan başarısı ile piyasa değeri arasındaki ilişkiyi incelemek amacıyla yaptığı çalışmada, marka değerinin artırılması adına yapılan çalışmaların, kısa dönemli olarak profesyonel başarıya etkisinin bulunmadığını, diğer taraftan yapılan çalışmaların uzun vadeli etkilerinin olduğunu gözlemlemişlerdir. Bununla birlikte alanyazında yapılan çalışmalar incelendiğinde kurumsal marka değerini arttırmak için yapılan çalışmaların profesyonel başarıyla doğrudan ilişkisi olduğu söylenebilir.

Katılımcılara yöneltilen “Son on yıl içerisinde Alaçatı bölgesinde dünya çapında şampiyonalar düzenlenmekteydi. Son yıllarda ise bu tip organizasyonlara ev sahipliği yapılamadığı görülmektedir. Bu durum hakkındaki düşünceleriniz nelerdir? Bu tür organizasyonların bölge turizmine katkılarının neler olduğunu düşünüyorsunuz?” sorusuna verdikleri yanıtların sonucunda ortaya çıkan temalar; sponsorluk, finansal destek, olimpik branş olmaması, fiziki yetersizlikler ve uluslararasılaşma yetersizlik şeklindedir.

Sponsorluk; Katılımcıların verdikleri cevaplardan hareketle, sörf sporunda büyük organizasyonların gerçekleştirilebilmesi için sponsorlukların yeri ve önemi yadsınamaz.

Dolayısıyla Dünya şampiyonalarının yapılabilmesi için yüksek bütçelere ve çok sayıda sponsora ihtiyaç duyulduğu söylenebilir. Mevcut çalışmada yer alan katılımcıların da belirttiği gibi Alaçatı bölgesi, sponsorlukların eksikliği sebebiyle büyük organizasyonlara ev sahipliği yapamamaktadır. Alanyazın incelendiğinde Okay ve Büyükbaykal (2019), spor sponsorluğunun futbol takımlarının marka değeri üzerine etkisini incelemek amacıyla yapmış olduğu çalışmada, futbol dünyasının önemli takımlarının sportif başarıları ile marka gücünü arttırdığını gözlemlemiştir. Bu bağlamda yapılacak en önemli çalışmanın sponsorluk çalışmaları olduğu gözlemlenmiş ve sponsorluk çalışmalarının önemine değinilmiştir. Bir başka çalışmada ise Üstünbaş ve arkadaşları (2020), kurumsal çekicilik algısının oluşumunda sponsorluk faaliyetlerinin etkisini inceledikleri çalışmada, kurumsal çekicilik algısının oluşması talebinde bulunan kurumların sponsorluk faaliyetlerini kurumsal iletişim çalışmalarına dahil edilmesinin gereklilik taşıdığını belirtmekle beraber kurumların tüm sponsorluk türlerine yer vermesinin önemli olduğunu ifade etmişlerdir. Mevcut çalışmada da belirtildiği üzere, sponsorluk anlaşmaları ile hem bölgenin hem de işletmelerinin tanınırlık oranlarında önemli artışlar yaşanacağı ve bölgesel kalkınmaya da destek olacağı belirtilmektedir. Ancak sponsorlukların gerçekleşmediği durumlarda hem bölgenin hem de kurumların belirtilen faydalardan mahrum kalacağını söylemek yanlış olmayacaktır.

Finansal destek; Mevcut çalışmada değinildiği üzere, Alaçatı bölgesinde sörf şampiyonaların düzenlenmesi hususunda verilecek finansal desteklerin yetersizliği sebebiyle yüksek ses getiren organizasyonların yapılamadığı katılımcılar tarafından belirtilmiştir. Alanyazın incelendiğinde finansal desteğin oluşumları için ne denli önemli olduğunu gözlemlemek mümkündür. Örneğin, Kadat ve Teker (2019) Turquality (devlet destek programı) programının kuruluşları açısından nasıl bir öneme sahip olduğunu incelemek için yapmış oldukları çalışmada, finansal devlet desteği amacı güden Turquality'ye katılım gösteren firmaların programa dâhil olduktan sonra, finansal değerlerinde artışlar olduğunu gözlemlemiştir. Yapılan çalışmalar incelendiğinde finansal destek eksikliği kurumların gelişiminin önündeki önemli engellerden biri olarak karşımıza çıkmaktadır.

Olimpik branş olmaması; Şampiyonaların desteklenmesi birkaç açıdan değerlendirilebilir. Ülkenin prestiji için önemli olduğu düşünülen olimpik branş olma durumu bunlardan biri olarak ifade edilebilir. Olimpik branşların devlet tarafından da desteklendiği bilinmektedir. Yapılan çalışmada belirtildiği üzere, uçurtma sörfünün olimpik branş olmamasından dolayı devlet tarafından desteklenmemektedir. Gök'ün (2020) 1896 – 2020 yılları arasında olimpik oyunların ekonomik dönüşümünü incelemek amacıyla yapmış olduğu çalışmada, Atletizm branşı baz alınmış ve spor dalının olimpik branş olmadan önceki popülaritesi ile bugün ulaştığı popülarite arasındaki muazzam farka vurgu yapılmıştır. Başka bir çalışmada ise Pack ve Hedlund (2020), e-spor olarak da bilinen elektronik sporlar ve bu tür rekabetçi video oyunlarının Olimpiyat Oyunlarına dahil edilmesi konusunda yapılan tartışmalar üzerine, bu durumun gerçekleşmesi durumunda Olimpiyat Oyunları tarihinde ne gibi yeniliklerle karşılaşılacağı, Olimpiyat Komitesinin sürece ilişkin tutumunu incelemiştir. Sonuçlar incelendiğinde, E-sporun global popülaritesinin gözle görülebilir olduğunu ve bununla doğrudan ilişkili olarak Olimpiyat Oyunlarına dahil edilmesi gerekliliğini vurgulamaktadır.

Fiziki yetersizlikler; Katılımcıların verdiği yanıtlar incelendiğinde, Alaçatı bölgesinin özellikle temmuz ve ağustos aylarında sörf turizmi hareketliliğinin en yüksek seviyeye çıktığı belirtilmektedir. Dolayısıyla sörf koyundaki yoğun sörfçü kalabalığı organizasyonların sekteye uğramasına yol açabilecek unsurlar olarak karşımıza çıkmaktadır. Fiziki yetersizlikler alanyazında çeşitli şekillerde karşımıza çıkmaktadır. Örneğin, Berkant ve Hekimoğlu'nun (2021) yapmış olduğu spor lisesi öğrencilerinin eğitimde karşılaştıkları sorunlara ilişkin incelemelerin yer aldığı çalışmada, öğrencilerinin eğitimde karşılaştıkları sorunlardan birinin, okulun fiziki donanımıyla ilgili yaşadıkları sorunlar olarak belirtilmiş ve okulun bina yapısı, tesis eksikliği, araç-gereç yetersizliği ve güvenlik sorunları olarak örneklendirilmiştir. Bir diğer çalışmada ise Temiz ve Sivrikaya (2021), beden eğitimi ve spor dersinde karşılaşılan sorunları öğretmenlerin gözünden incelemiştir. Çalışmada, çeşitli engellerin yanında dersin işlenmesindeki en büyük engeller olarak tesis, malzeme eksikliği ve kalabalık sınıflar olarak belirtmiştir.

Uluslararasılaşma yetersizlik; Mevcut çalışmanın katılımcılarının verdiği cevaplar ışığında, Alaçatı bölgesinin turizm potansiyelinin dünya çapında olduğu söylemek mümkündür. Bu potansiyeline ulaşabilmesi için bölgenin kalkındırılmasına yönelik çalışmaların yanı sıra ülke politikalarının düzenlenmesi, terör olaylarının bitmesi ve sörf turizminin tanıtımı yönünde atılan adımlar gibi pek çok parametrenin uluslararasılaşma kavramı için önem taşıdığı katılımcılar tarafından belirtilmektedir. Mevcut çalışmada yer alan katılımcıların da bahsettiği üzere, geçmiş dönemlerde uluslararası anlamda Alaçatı bölgesindeki sörf bakış ile günümüz arasında büyük farklılık olduğunu söyleyebiliriz. Bunun en önemli sebeplerinden birinin uluslararası düzeyde organizasyonların yapılamaması olarak karşımıza çıkmaktadır. Bununla birlikte uluslararasılaşmadaki yetersizliklerin meydana geldiğini söylemek yanlış olmayacaktır. Öztürk (2014) uluslararasılaşmanın önemine değindiği "Marka yönetimi ve uluslararasılaşma süreci" adlı çalışmada, uluslararasılaşma sürecinin hassas yürütülmesi gerekliliğine ve aynı zamanda bu kavramın büyüme için gerekliliğine değinmiştir. Bir diğer çalışmada ise Valenti ve arkadaşları (2019), elit spor politikaları ve uluslararası spor başarısının incelenmesi kapsamında Avrupa kadın milli futbol takımı performansını araştırmış, çalışmanın sonucunda, uluslararası başarının yakalanmasında önemli olan çeşitli parametrelere değinmişlerdir. Dolayısıyla uluslararasılaşma sürecindeki aksaklıkların mevcut potansiyele ulaşmanın önündeki bir engel olduğunu söylemek mümkündür.

Katılımcılara yöneltilen "Sörf sporunu bir şeye benzetseydiniz neye benzetirdiniz. Niçin? (Örnek: Sörf "uçsuz bucaksız bir yol'a benzer. Çünkü gitmek istediğin sürece gidebileceğim bir yol vardır.)" sorusuna verdikleri yanıtların sonucunda ortaya çıkan temalar; bağımlılık, bütünleşme, özgürlük ve yaşam tarzı şeklindedir.

Bağımlılık; Bağımlılık, türü ve çeşitleri bakımından karşımıza farklı şekillerde çıkabilmektedir. Mevcut çalışmada belirtilen bağımlılık türü kötü alışkanlıklar şeklinde olmadığı gibi, yüksek hazzın ve mutluluğun getirdiği bir bağımlılıktan söz etmek mümkündür. Çalışmamıza katılan bireylerin sörf yaparken hissettiği duygular doğrultusunda belirttikleri metaforlar "mafya ve kara delik" şeklindedir.

Bütünleşme; Çalışmamıza katılan bireylerin sörf yaparken hissettiği duygular doğrultusunda belirttikleri bir diğer metafor ise “hayat” olmuştur.

Özgürlük; Özgürlük kavram itibarıyla bir şeye bağlı kalmamak olarak karşımıza çıkmaktadır (TDK, 2023). Çalışmamıza katılan bireylerin sörf yaparken hissettiği duygular doğrultusunda belirttikleri metaforlar “*özgürlük, kuş ve rüzgâr*” şeklindedir.

Yaşam tarzı; Bir insan topluluğunun bir yerde yaşamasını sağlayan ve geleneklerce belirlenmiş uygulamaların tümü; yaşam biçimi, yaşayış biçimidir (TDK, 2024). Araştırmaya katılan bireylerin sörf yaparken hissettiği duygular doğrultusunda belirttikleri metaforlar “*hayatımın parçası, hayat, yarış, gelişen canlı bir varlık, yaşam*” şeklindedir.

Mevcut çalışma Alaçatı bölgesi ile sınırlandırılmıştır. Çeşitliliğin artırılması adına gelecek çalışmalarda sörf turizminin yoğun yaşandığı bölgelerin başında gelen Muğla'nın Akyaka beldesi çalışma alanı olarak kullanılabilir. Araştırma sonuçları incelendiğinde sörf okullarına ilişkin her biri farklı bir araştırma konusu olabilecek birçok temanın ortaya çıkmıştır. Bu bulgulardan yola çıkarak nicel, nitel ve karma yöntemli farklı çalışmalar yürütülebilir.

ÖNERİLER

Alaçatı'da verilen hizmet kalitesinin artırılması adına kurumların nitelikli personel istihdamı sörf okulları adına elzemdir. Katılımcıların mevcut çalışmada belirttiği üzere Alaçatı bölgesinin coğrafi konum ve özellikleri itibarıyla uluslararası sörf merkezleri arasında üst klasmanda yer aldığı bilinmektedir. Alaçatı'nın bu üne kavuşmasında sörfün ön plana çıktığı belirtilmektedir. Dolayısıyla Alaçatı bölgesine yapılan yatırımlar doğrultusunda, mimari yapılaşmanın sörf merkezlerinin etkilenmeyeceği şekilde planlanması önem arz etmektedir.

Spor Bilimleri alanında eğitim gören veya mezun bireylerin, sörf turizmi alanında istihdam edilebilmeleri için Spor Bilimleri Fakülteleri ile protokol imzalanması hususunda yapılacak çalışmalar desteklenmelidir.

Çıkar Çatışması: Çalışma kapsamında herhangi bir kişisel ve finansal çıkar çatışması bulunmamaktadır.

Araştırmacıların Katkı Oranı Beyanı: Araştırma dizaynı- AÖ, MED İstatistik Analiz- AÖ, MED Makalenin hazırlanması AÖ, MED Verilerin toplanması- AÖ, tarafından gerçekleştirilmiştir.

Etik Kurul İzni ile ilgili Bilgiler

Kurul Adı: Manisa Celal Bayar Üniversitesi, Sosyal ve Beşerî Bilimler Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Kurulu

Tarih: 20.12.2021

Sayı/Karar No: E--050.01.04-215243

KAYNAKLAR

- Akpulat, N. A. (2017). Turistik destinasyonlarda pazarlama kararlarının marka konumlandırma açısından değerlendirilmesi: Çeşme ilçesine yönelik bir alan araştırması. *İşletme Araştırmaları Dergisi*, 9(3), 443-467. <https://doi.org/10.20491/isarder.2017.308>
- Aktaş, A. (2002). *Turizm işletmeciliği ve yönetimi*. Azim Matbaa.
- Altunay, E., Oral, G., ve Yalçinkaya, M. (2014). Eğitim kurumlarında mobbing uygulamalarına ilişkin nitel bir araştırma. *Sakarya University Journal of Education*, 4(1), 62-80.
- Angay, F. (2003). *Konaklama işletmelerinde maliyet ve yönetim muhasebesi problemleri ve çözüm önerileri*. Yüksek lisans tezi, Akdeniz Üniversitesi, Antalya.
- Avcı, N., ve Barışık, S. (2015). Turizmde rüzgâr sörfü okullarının önemi: Alaçatı örneği. *Yaşar Üniversitesi E-Dergisi*, 10(37), 6394-6401. <https://doi.org/10.19168/jyu.58668>
- Baum, J. A., & Haveman, H. A. (1997). Love thy neighbor? Differentiation and agglomeration in the Manhattan hotel industry, 1898-1990. *Administrative Science Quarterly*, 42(2), 304-338. <https://doi.org/10.2307/2393922>
- Barbier, E. B. (2017). Marine ecosystem services. *Current Biology*, 27(11), 507-510.
- Berkant, H. G., ve Hekimoğlu, E. (2021). Spor lisesi öğrencilerinin eğitimde karşılaştıkları sorunlara ve çözüm önerilerine yönelik görüşleri. *Ulusal Eğitim Akademisi Dergisi*, 5(1), 79-96. <https://doi.org/10.32960/uead.879692>
- Buckley, R. (2006). Adventure tourism research: A Guide to the literature. *Tourism Recreation Research*, 31(2), 75-83. <https://doi.org/10.1080/02508281.2006.11081265>
- Bütün, F. (2019) *Futbol takımlarının süper lig puan başarısı ile piyasa değeri arasındaki ilişkinin analizi*. Yüksek lisans tezi, Nuh Naci Yazgan Üniversitesi, Kayseri.
- Chun, S., Heo, J., & Ryu, J. (2022). Leisure participation, physical health, and mental health in older adults. *Activities, Adaptation & Aging*, 47(2), 195-213. <https://doi.org/10.1080/01924788.2022.2116532>
- Cıngı, M. C. (2021). Sektörel bakış: destinasyonlarda kış turizminin geliştirilmesinde kış sporları ve turizm merkezlerinin önemi: Erciyes kış sporları ve turizm merkezine yönelik bir değerlendirme. *Erciyes Akademi*, 35(4), 1324-1337. <https://doi.org/10.48070/erciyesakademi.1033831>
- Çalığışu, S. (2020). *Turizmin çeşitliliğinde "rekreasyon turizmi": İzmir- Çeşme örneği*. Yüksek lisans tezi. Manisa Celal Bayar Üniversitesi.
- Çalığışu, S., ve Güzel, P. (2020). Turizmin çeşitliliğinde "Rekreasyon Turizmi": İzmir-Çeşme örneği. *CBÜ Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 15(2), 103-125. <https://doi.org/10.33459cbubesbd.827189>
- Çevik, H., Şimşek, K.Y., Kayacık, U., ve Demirtaş, H. (2020). Rekreasyon uzmanında aranan özellikler ve iş olanakları: İş ilanlarına yönelik içerik analizi. *Tourism and Recreation*, 2(2), 59-66.
- Demirel, M., ve Harmandar, D. (2009). Üniversite öğrencilerinin rekreasyonel etkinliklere katılımlarında engel oluşturabilecek faktörlerin belirlenmesi. *Uluslararası İnsan Bilimleri Dergisi*, 6(1), 838-846.
- Demirtaş, Z. (2019). Uluslararası antlaşmalar çerçevesinde engellilerin eğitim hakkı. *Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Akademik Dergisi*, 2, 39-59.
- Diñçer, M., ve Diñçer, F. (1989). Türkiye'de konaklama sektörünün gelişimi ve başlıca sorunları üzerine bir araştırma. *İstanbul Üniversitesi İktisat Fakültesi Mecmuası*, 47(1-4), 45-57.
- Efendi, M. (2021). Çeşme'de bulunan küçük ölçekli konaklama tesisleri: Covid-19 süreci ve e-şikayetlerin incelenmesi. *Türk Turizm Araştırmaları Dergisi*, 5(1), 103-118. <https://doi.org/10.26677/tr1010.2021.654>
- Fadda, N. (2019). Tourism from water boardsports: Evidence from the emerging destination of sardinia. *Journal of the Knowledge Economy*, 10(4), 1720-1737. <https://doi.org/10.1007/s13132-019-0587-8>
- Fitch, R., Mueller, J., Ruiz, R., & Rousse, W. (2022). Recreation matters: Estimating millennials' preferences for native american cultural tourism. *Sustainability*, 14(18), 11513. <https://doi.org/10.3390/su141811513>
- Fraenkel, J. R., & Wallen, N. E. (2012). *How to design and evaluate research in education (7th ed.)*. McGraw-Hill.

- Gök, İ. Y. (2020). 1896'dan 2020'ye olimpiik oyunların ekonomik dönüşümü. *Sporta Finansal, Ekonomik ve Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 167-198.
- Gönen, S., ve Akgün, A. (2005). Bilgi eksiklikleri ve kavram yanlışlarının tespiti ve giderilmesinde, çalışma yapıları ve sınıf içi tartışma yönteminin uygulanabilirliği üzerine bir araştırma. *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, 4(13), 99-111.
- Güzel, P., Yıldız, K., Esentaş, M., & Zerengök, D. (2020). "Know-how" to spend time in home isolation during COVID-19: Restrictions and recreational activities. *International Journal of Psychology and Educational Studies*, 7(2), 122-131. <https://doi.org/10.17220/ijpes.2020.02.011>
- Györi, F. (2013). What to do without mountains—Sport, sport recreation and sport tourism offers in Szeged, based on the town's natural resources. In R. Efe et al. (Eds.), *Human-environment interactions and ecology of mountain ecosystem* (pp. 232–242).
- Irvine, K., Warber, S., Devine-Wright, P., & Gaston, K. (2013). Understanding urban green space as a health resource: a Qualitative comparison of visit motivation and derived effects among park users in Sheffield, uk. *International Journal of Environmental Research and Public Health*, 10(1), 417-442. <https://doi.org/10.3390/ijerph10010417>
- Haegeli, P., & Pröbstl-Haider, U. (2016). Research on personal risk in outdoor recreation and nature-based tourism. *Journal of Outdoor Recreation and Tourism*, 13, 1-9. <https://doi.org/10.1016/j.jort.2016.02.001>
- Jetzkowitz, J. (2007). The relationship between tourism and climate from a sustainability science perspective-towards a conceptual framework for research on the future of tourism. In *Developments in Tourism Climatology, 3rd International Workshop on Climate, Tourism and Recreation*. 282-289.
- Kaba, İ. C. (2016). *Türkiye'de ticari rekreasyon faaliyeti olarak macera turizminin gelişim potansiyeli hakkında sektör yöneticilerinin algılarının değerlendirilmesi*. Doktora tezi. Marmara Üniversitesi, İstanbul.
- Kadat, N., ve Teker, S. (2019). Turquality devlet destekleri ve markalaşmadaki önemi. *PressAcademia Procedia*, 9(1), 220-225.
- Karaküçük, S. (2008). *Rekreasyon serbest zamanları değerlendirme*. Gazi Kitabevi.
- Klenke, K. (2016). *Qualitative research in the study of leadership*. Emerald Group Publishing Limited.
- Komyathy, B. (2023). 'I can't outrun a bear, but i can outrun you:' sport contests, nature challenge activities and outdoor recreation. *Sport, Ethics and Philosophy*, 18(2), 244-258. <https://doi.org/10.1080/17511321.2023.2235087>
- Köse, H., Özdişek, Ç., ve Bişgin, H. (2023). Pandemi sürecinde Tokyo 2020 yaz olimpiyat oyunlarında kazanılan yeni yöntemli turizm mirasları. *Spor ve Eğitim Bilimleri Dergisi*. <https://doi.org/10.33468/sbsebd.353>
- Kuş, E. (2003). *Sosyal bilimlerde araştırma teknikleri nitel mi, nicel mi?* Anı Yayıncılık.
- Leedy, P. D., & Ormrod, J. E. (2015). *Practical research. Planning and design. (11th ed.)*. Pearson.
- Lim, J.-S., Pham, P., & Heinrichs, J. H. (2020). Impact of social media activity outcomes on brand equity. *Journal of Product ve Brand Management, ahead-of-print(ahead-of-print)*. <https://doi.org/10.1108/jpbm-03-2019-2298>
- Lloret, J., Gómez, S., Rocher, M., Carreño, A., San, J., & Yuba, E. I. (2021). The potential benefits of water sports for health and well-being in marine protected areas: A Case study in the mediterranean. *Annals of Leisure Research*, 26(4), 601-627. <https://doi.org/10.1080/11745398.2021.2015412>
- Mahri, D., Maya, M., & Kulliyega, I. (2020). Recreational education activities and introduction to surrounding nature. *Journal Educational Verkenning*, 1(2), 20-25. <https://doi.org/10.48173/jev.v1i2.55>
- Nikoo, M. L., Richards, C., & Bates, A. E. (2024). Rapid worldwide return to nature after lockdown as a motivator for conservation and sustainable action. *Biological Conservation*, 292, 110517. <https://doi.org/10.1016/j.biocon.2024.110517>
- Okay, A. G., & Büyükbaykal, G. (2019) Futbol dünyasında sponsorluğun önemi "Manchester United örneği". *İletişim Çalışmaları. The Online Journal of Communication and Media*, 20-34.
- Olafsdottir, G. (2013). Doğa temelli turizm üzerine. *Turist Araştırmaları*, 13(2), 127-138.
- Olbray, E., Nelson, R., Furman, N., & Bell, S. (2024). Evaluating the impact of a recreational therapy and rock climbing program on resilience and self-efficacy in college students. *Journal of Outdoor Recreation, Education, and Leadership*. <https://doi.org/10.18666/jorel-2024-12193>

- Orams, M. B., & Towner, N. (2012). Riding the wave: History, definitions, and a proposed typology of surf-riding tourism. *Tourism in Marine Environments*, 8(4), 173-188. <https://doi.org/10.3727/154427313x13631129554901>
- Özdemir, A. S., Büyüköztürk, Ş. ve Karaküçük, S. (2016). Explaining destination choices based upon recreational opportunities through intrinsic and extrinsic travel motivations. *Journal of Human Sciences*, 13(2), 3002-3021. <https://doi.org/10.14687/jhs.v13i2.3920>
- Özdemir, A. S., Güçer, E., ve Karaküçük, S. (2016). Rekreasyon ve turizm. İçinde *Rekreasyon Bilimi (Ed. S. Karaküçük) (Birinci Baskı)*, s. 317-392. Gazi Kitabevi.
- Öztürk, O. C. (2014). *Marka Yönetimi ve Uluslararasılaşma Süreci*. Yüksek lisans tezi. İstanbul Ticaret Üniversitesi, İstanbul.
- Pack, S., & Hedlund, D. (2020). Inclusion of electronic sports in the olympic games for the right (or wrong) reasons. *International Journal of Sport Policy and Politics*, 12(3), 485-495. <https://doi.org/10.1080/19406940.2020.1801796>
- Patton, M. Q. (2002). *Qualitative research and evaluation methods (3. Baskı)*. Sage Publications.
- Priyo, J. S., Mohamad, B., & Adetunji, R. R. (2019). An Examination of the effects of service quality and customer satisfaction on customer loyalty in the hotel industry. *International Journal of Supply Chain Management*, 8(1), 653-663.
- Roberts, N. S., & Drogin, E. B. (1993). The Outdoor recreation experience: Factors affecting participation of African American Women. *Journal of Experiential Education*, 16(1), 14-18. <https://doi.org/10.1177/105382599301600102>
- Rocher, M., Silva, B., Cruz, G., Bentes, R., Lloret, J., & Yuba, E. (2020). Benefits of outdoor sports in blue spaces. The Case of school nautical activities in viana do castelo. *International Journal of Environmental Research and Public Health*, 17(22), 8470. <https://doi.org/10.3390/ijerph17228470>
- Román, C., Borja, A., Uyarra, M. C., & Pouso, S. (2022). Surfing the waves: Environmental and socio-economic aspects of surf tourism and recreation. *Science of the Total Environment*, 826, Article 154122. <http://dx.doi.org/10.1016/j.scitotenv.2022.154122>
- Şahin, H. M., ve Taşkiran, B. (2020). Rekreasyon eğitimi alan bireylerin liderlik becerileri ile otorite tercihlerinin incelenmesi. *Türkiye Bilimsel Araştırmalar Dergisi*, 5(2), 336-346.
- Temiz, C. N., ve Sivrikaya, A. H. (2021). Beden eğitimi ve spor dersinde karşılaşılan sorunların incelenmesi (Yurt içi ve yurt dışı değerlendirilmesi). *Avrasya Spor Bilimleri ve Eğitim Dergisi*, 3(1), 12-39. <https://doi.org/10.47778/ejsse.891512>
- Türk Dil Kurumu (2023, 18 Mayıs). Güncel Türkçe Sözlük. <https://sozluk.gov.tr/>
- Türk Dil Kurumu (2024, 25 Temmuz). Güncel Türkçe Sözlük. <https://sozluk.gov.tr/>
- Türnüklü, A. (2000). Eğitimbilim araştırmalarında etkin olarak kullanılabilir nitelikte bir araştırma tekniği: görüşme. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi Dergisi*, 24, 543-559.
- Tütüncü, Ö., Aydın, İ., Küçükusta, D., Avcı, N., ve Taş, İ. (2011). Üniversite öğrencilerinin rekreasyon faaliyetlerine katılımını etkileyen unsurların analizi. *Spor Bilimleri Dergisi*, 22(2), 69-83.
- Usta, R., ve Memiş, S. (2009). Hizmet kalitesi ve marka bağlılığı arasındaki ilişki üzerine müşteri tatmininin aracılık etkisi. *Atatürk Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Dergisi*, 23(4), 87-108.
- Üstün, Ç., ve Özçiftçi, S. (2020). COVID-19 pandemisinin sosyal yaşam ve etik düzlem üzerine etkileri: Bir değerlendirme çalışması. *Anatolian Clinic the Journal of Medical Sciences*, 25(Special Issue on COVID 19), 142-153.
- Üstünbaş, B., ve Boztepe Taşkiran, H. (2020). Kurumsal çekicilik algısının oluşumunda sponsorluk faaliyetlerinin etkisi. *Uluslararası Kültürel ve Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 6(2), 656-674. <https://doi.org/10.46442/intjcss.671790>
- Valenti, M., Scelles, N., ve Morrow, S. (2019). Elite sport policies and international sporting success: A Panel data analysis of European women's national football team performance. *European Sport Management Quarterly*, 1-21. <https://doi.org/10.1080/16184742.2019.1606264>
- Vodopivec, M., ve Ruzzier, M. (2022). Opportunities in identifying and marketing windsport tourism destinations: High-resolution wind analysis. *Sustainability*, 14(24), 16589. <https://doi.org/10.3390/su142416589>
- Walter, K. H., Otis, N., Ray, T. N., Glassman, L. H., Beltran, J. L., Elliott, K. T. K., ... & Michalewicz-Kragh, B. (2023). A Randomized controlled trial of surf and hike therapy for u.s. active duty service members with major depressive disorder. *BMC Psychiatry*, 23(1), Article 36805672. <https://doi.org/10.1186/s12888-022-04452-7>

- Williams, C. C. (2020). Impacts of the coronavirus pandemic on Europe's tourism industry: Addressing tourism enterprises and workers in the undeclared economy. *International Journal of Tourism Research*, 23, 79-88. <https://doi.org/10.1002/jtr.2395>
- Wood, S.A., Guerry, A.D., Silver, J.M., & Lacayo, M. (2013). Using social media to quantify nature-based tourism and recreation. *Scientific Reports*, 3, Article 2976. <https://doi.org/10.1038/srep02976>
- Wunderlich, A. C., Salak, B., Hegetschweiler, K. T., Bauer, N., & Hunziker, M. (2024). How the covid-19 pandemic changed forest visits in switzerland: is there a back to normal?. *Landscape and Urban Planning*, 249, Article 105126. <https://doi.org/10.1016/j.landurbplan.2024.105126>
- Yıldırım, A., ve Şimşek, H. (2018). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri (11 baskı)*. Seçkin Yayınları.
- Yılmaz-Altuntaş, E. (2018). Dijital dönüşüm uygulamalarının kurumların marka değeri üzerindeki etkisi. *Ege Üniversitesi İletişim Fakültesi Medya ve İletişim Araştırmaları Hakemli E-Dergisi (2)*, 1-18.
- Yılmaz, H., Mutlu, E., Mutlu, B., Demir, M., ve Irmak, M. A. (2018). Çıldır Gölü'nün rekreasyonel turizm potansiyelinin belirlenmesi. *ISUEP2018 Uluslararası Kentleşme ve Çevre Sorunları Sempozyumu: Değişim/Dönüşüm/Özgünlük*. Anadolu Üniversitesi – Eskişehir.
- Yıldız, Y., & Yıldız, K. (2020). Brand equity on surf destinations: alaçatı sample. *Sport Entrepreneurship and Public Policy: Building a New Approach to Policy-making for Sport*, 91-102. https://doi.org/10.1007/978-3-030-29458-8_6
- Yousiph, T., Patterson, C., Fernandez, R., Alford, S., & Moxham, L. (2024). The impact of outdoor therapeutic recreation on suicidality: a Mixed-method systematic review. *Journal of Leisure Research*, 1-21. <https://doi.org/10.1080/00222216.2023.2298490>
- Zhong, L., Campbell, C., Buckley, R., Zhu, D., Yu, H., Chauvenet, A., ... & Cooper, M. (2024). Senses, emotions and wellbeing in forest recreation and tourism. *Tourism Recreation Research*, 1-13. <https://doi.org/10.1080/02508281.2024.2312347>

